

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 24 януари 2012 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове:	Емилия Друмева	Георги Петканов
	Димитър Токушев	Ванюшка Ангушева
	Благовест Пунев	Цанка Цанкова
	Пламен Киров	Стефка Стоева
	Пламен Киров	Красен Стойчев
		Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 24 януари 2012 г. конституционно дело №15/2011г.

докладвано от съдията Ванюшка Ангушева.

Делото е образувано на 23.12.2011 г. по искане на 52-ма народни представители от 41- то Народно събрание на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Конституцията на Република България за установяване на противоконституционност и несъответствие с международен договор актове на § 6, т. 18, б. „а“ и б. „б“ от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване

13

за 2012 г. /ПЗР на ЗБДОО за 2012 г./, обнародван в ДВ, бр. 100/20.12.2011 г. Оспорените разпоредби представляват изменение на чл. 68, ал. 1 и 3 КСО от Кодекса за социално осигуряване /КСО, обн. ДВ, бр. 110 от 1999 г., посл. изм. ДВ, бр. 100/2011 г./, в които се увеличава възрастта, при навършване на която се придобива право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

В искането се твърди, че направената промяна в чл. 68, ал. 1 и 3 КСО противоречи на преамбюла на Конституцията, в която България е определена за социална държава. Народните представители намират, че е недопустимо в една социална държава икономическите и финансови тежести да се стоварват върху най-уязвимата и бедна част на обществото – хората в напреднала възраст. Това води до социална несправедливост и нарушаване на социалната солидарност между членовете на обществото. Вносителите се позовават на чл. 51 от Конституцията, в който е закрепено правото на обществено осигуряване и социално подпомагане /ал. 1/ и е предвидена особена закрила за старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество /ал. 3/.

Твърди се, че завишаването на възрастта за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст е направено без да се спазят принципите на осигуряването и установената в чл. 3, ал. 2 от Кодекса на труда /КТ/ и чл. 3, т. 4 КСО законова процедура – обсъждане на промяната в Националния съвет за тристранно сътрудничество. Тя е извършена в нарушение на постигнатото национално споразумение за нарастване на възрастта за пенсиониране от 1 януари 2021 г. По този начин се нарушават установените принципи за социален диалог. Обръща се внимание и на становището на Европейския икономически и социален комитет, че „пенсионната система трябва... да бъде надеждна и адекватна“ и че „пенсионерите са много важна социално-икономическа категория и не бива да се разглеждат като бремене, а като основен икономически фактор“.

14

Вносителите на искането се аргументират и с продължителността на живота у нас и смятат, че промяната в чл. 68, ал. 1 и 3 КСО ще демотивира гражданите да се осигуряват.

На второ място народните представители твърдят, че процесните норми противоречат на правовия характер на държавата /чл. 4, ал.1от Конституцията/ и нарушават чл. 5, ал. 1 от Конституцията, където тя е посочена като върховен закон, на който другите закони не могат да противоречат.

Конкретно се обръща внимание, че ЗБДОО за 2012 г. е внесен в Народното събрание на 02.11.2011 г. от Министерския съвет. В мотивите към законопроекта на МС изрично се посочва, че разчетите за пенсиите през 2012 г. са направени при „запазване на изискуемата възраст за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст“. Така на 16.11.2011 г. ЗБДОО за 2012 г. е приет на първо четене с тези мотиви. По предложение на народни представители се приема изменението на чл. 68, ал. 1 и 3 КСО, отразено в §6, т. 18, б. „а“ и б. „б“ на ЗБДОО за 2012 г. и то само на второ четене, в нарушение на чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

Освен това вносителите твърдят, че по посочения начин е нарушен и чл. 87, ал. 1 от Конституцията, тъй като предложението по приет на първо четене законопроект може да бъде само в рамките, обхвата и целите му.

Вносителите на искането намират, че промяната в чл. 68, ал. 1 и 3 КСО не е в съответствие с чл. 26, ал. 2 от Конвенция №102 на Международната организация на труда от 1952 г.

Производството по делото е за допустимостта на искането.

Конституционният съд констатира, че е сезиран от субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията за установяване на противоконституционност на закон и несъответствието му с международен договор, по който България е страна и е в правомощията на съда по чл. 149, ал. 1, т. 2 и 4 от Конституцията. Искането е направено след

15

обнародването на ЗБДОО за 2012 г., като по този начин са спазени изискванията на Закона за Конституционен съд.

Въз основа на горепосочената констатация, Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

Съобразно предмета на направеното искане, съдът намира, че като заинтересувани страни по делото трябва да бъдат конституирани: Народното събрание, президентът, Министерският съвет, министърът на финансите, министърът на труда и социалната политика, омбудсманът на Република България, Националният осигурителен институт, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда „Подкрепа“, Съюзът на работодателите, Българската асоциация за допълнително пенсионно осигуряване, Съюзът на пенсионерите 2004, Обединеният съюз на пенсионерите, Конфедерацията на обществени организации за социална защита на пенсионерите в България, Националната инициатива „Социална солидарност“ и Българската асоциация на пенсионерите.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на 52-ма народни представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционност и несъответствие с международен договор, по който е страна Република България на § 6, т. 18, б. „а“ и „б“ от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2012 г./ДВ, бр. 100/20.12.2011 г./, с който се изменя чл. 68, ал. 1 и 3 от Кодекса за социално осигуряване /ДВ, бр. 110 от 1999 г., последно изм. бр. 100/2011 г./.

16

Конституира като заинтересувани страни по делото Народно събрание, президента, Министерския съвет, министъра на финансите, министъра на труда и социалната политика, омбудсмана на Република България, Националния осигурителен институт, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа“, Съюза на работодателите, Българска асоциация за допълнително пенсионно осигуряване, Съюза на пенсионерите 2004, Обединения съюз на пенсионерите, Конфедерация на обществени организации за социална защита на пенсионерите в България, Национална инициатива „Социална солидарност“ и Българска асоциация на пенсионерите, на които да се изпрати копие от искането и определението, като могат в 20- дневен срок да представят писмени становища.

Препис от определението да се изпрати и на първия от подписалите искането народни представители.

Председател:

Членове: